

[Avaleht](#) > ... > [Kohtumenetlused](#) > [Tsiiviilasjad](#) > [Millise Riigi Kohus On Pädev Kohtuasjaga Tegelema?](#) > France

Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema?

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Prantsusmaa

1 Kas pöörduda tuleks tavalisse tsiviilkohtusse või erikohtusse (nt töövaidluskohtusse)?

Prantsuse kohtusüsteemis eksisteerivad kõrvuti kaht liiki kohtud: halduskohtud ja üldkohtud.

Mõlemal kohtul on kolmetasandiline struktuur.

Esimest liiki kohtute puhul teevad esimeses astmes kohtuotsuseid halduskohtud (*tribunaux administratifs*) ja mitmesugused erihalduskohtud. Nende otsuseid saab vaidlustada haldusapellatsioonikohtutes (*cours administratives d'appel*). Haldusapellatsioonikohtute otsuseid on pädev läbi vaatama riiginõukogu (*Conseil d'État*).

Teist liiki kohtute puhul teevad esimeses astmes kohtuotsuseid kõrgema astme kohtud (*tribunaux de grande instance*) koos mitmesuguste teiste kohtutega, mille pädevus on seadusega kehtestatud. Nende otsuseid võib vaidlustada apellatsioonikohtutes (*cours d'appel*), mis koosnevad mitmest kolleegiumist (tsiviil- (*civile*), sotsiaal- (*sociale*), kaubandus- (*commerciale*) ja kriminaalkolleegium (*criminelle*)). Apellatsioonikohtu otsuse peale võib esitada kaebuse kassatsioonikohtule (*Cour de cassation*) (mis koosneb samuti mitmest kolleegiumist, mis jagunevad vastavalt apellatsioonikohtute puhul nimetatud valdkondadele).

Kohtusüsteem koosneb järgmistest kohtutest:

Halduskohtud:

- riiginõukogu (1),
- haldusapellatsioonikohtud (8),
- halduskohtud (42).

Üldkohtud:

- kassatsioonikohus (1),
- apellatsioonikohtud (36),
- kõrgem apellatsioonikohus (*Tribunal supérieur d'appel*) (1),
- kõrgema astme kohtud (164) (neist 16 on pädevad kaubandusajades),
- esimese astme kohtud (*Tribunaux de première instance*) (4) (neist 2 on pädevad kaubandusajades),
- alaealiste kohtud (*Tribunaux pour enfants*) (155),
- sotsiaalkindlustuskohtud (*Tribunaux des affaires de sécurité sociale*) (114),
- alama astme kohtud (*Tribunaux d'instance*) (307),
- töövaidluskohtud (*Conseils de prud'hommes*) (210),
- töökohtud (*Tribunaux du travail*) (6),
- kaubanduskohtud (*Tribunaux de commerce*) (134).

Üldkohtud on spetsialiseerunud järgmiselt:

- kõige tavalisemaid vaidlusi lahendavad alama astme kohtud. Üldjuhul menetlevad nad kõiki nõudeid suurusega kuni 10 000 eurot. Samuti on nad pädevad lahendama teatavaid konkreetseid vaidlusi (tasumata rent või üür, töötasu arestimine, valimised töökoha tasandil, krediit tarbijaõiguse asjades);
- kaubanduskohtute pädevusse kuuluvad ettevõtjatevahelised vaidlused, krediidasutustevahelised vaidlused ning ettevõtjate ja krediidasutuste vahelised vaidlused, kaubandusettevõtjatega seotud vaidlused ning vaidlused, mis puudutavad äritehinguid mis tahes isikute vahel ja kaubandusettevõtjate finantsraskusi puudutavad vaidlused (likvideerimine ja pankrotivara haldamine jne);
- põllumajandusmaale spetsialiseerunud kohtud (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) arutavad põllumajandusmaa rentnike ja rendileandjate vahelisi vaidlusi (rendisuhte alusel põllumajandus, loonusrendisuhte alusel põllumajandus jne);
- töökohtud arutavad eraõigusliku töölepingu sõlminud töötajate ja tööandjate vahelisi vaidlusi;
- sotsiaalkindlustuskohtute (*tribunaux des affaires de sécurité sociale*) pädevusse kuuluvad kuni dekreediga kehtestatud kuupäevani, kuid hiljemalt 1. jaanuarini 2019 vaidlused, mille suhtes kohaldatakse sotsiaalkindlustust ja vastastikust põllumajanduskindlustust reguleerivaid õigusnorme; alates dekreediga kehtestatud kuupäevast ja hiljemalt alates 1. jaanuarist 2019 kuuluvad need vaidlused spetsiaalselt määratud kõrgema astme kohtute pädevusse;
- puuetega seotud vaidluste kohtud (*tribunaux du contentieux de l'incapacité*) lahendavad kuni dekreediga kehtestatud kuupäevani, kuid hiljemalt kuni 1. jaanuarini 2019 vaidlusi, mis puudutavad puuet või puudeastet, töövõimetust ja tööks sobimatust; alates dekreediga kehtestatud kuupäevast ja hiljemalt alates 1. jaanuarist 2019 kuuluvad need vaidlused spetsiaalselt määratud kõrgema astme kohtute pädevusse;
- sõjaväepensionide kohtud lahendavad sõjaväepensionidega seotud vaidlusi.

2 Kui pädev kohus on tavaline tsiviilkohus (st see on kohus, kes asja menetleb), siis kuidas saan teada, millisesse tsiviilkohtusse pean ma pöörduma?

2.1 Kas madalama ja kõrgema astme tavaline tsiviilkohus on erinevad (nt maakohus kui madalama astme kohus ja ringkonnakohus kui kõrgema astme kohus) ning kui need on erinevad, siis milline neist on pädev minu asja arutama?

Pädevuse jaotumist kõrgema astme kohtute, alama astme kohtute ja kohalike kohtute (*juridictions de proximité*) vahel on selgitatud eespool. Tuleb märkida, et kui pädevus ei ole konkreetselt antud teistele kohtutele, on pädevateks üldkohtuteks tavaliselt kõrgema astme kohtud.

- Alama astme kohtud on pädevad lahendama vaidlusi väärtuses kuni 10 000 eurot, aga ka piiramatu väärtusega vaidlusi teatavates küsimustes, nagu tarbijaõigus, täiskasvanute eestkoste ja eluaseme üürimine.
- Kõrgema astme kohtud on pädevad lahendama kõiki muid tsiviilvaidlusi, mis ei kuulu teiste kohtute pädevusse, eelkõige vaidlusi perekonnaasjades.

2.2 Territoriaalne pädevus (kas minu asja on pädev arutama A linna kohus või B linna kohus?)

2.2.1 Üldise kohtualluvuse põhireegel

Üldjuhul kuulub pädevus kostja elukoha järgsele kohtule. Selle reegli eesmärk on pakkuda kostjatele teatavat kaitset, sest neil on kergem end kaitsta kodule kõige lähemal asuvas kohtus.

Kui kostja on füüsiline isik, on pädev seega kostja alalise elukoha või viibimiskoha järgne kohus. Juriidilise isiku (äriühingu, ühenduse) puhul on pädev juriidilise isiku asutamiskoha järgne, st üldjuhul registreeritud asukoha järgne kohus. Mõnikord erineb peamine teadaolev tegevuskoht registrijärgsest asukohast. Sel juhul on võimalik pöörduda peamise tegevuskoha järgsesse kohtusse. Mitme filiaaliga suurettevõtja korral võib pöörduda ühe filiaali asukoha järgsesse kohtusse.

2.2.2 Erandid

2.2.2.1 Millal võib valida, kas pöörduda kostja elukohajärgsesse kohtusse (üldise kohtualluvuse alusel kindlaksmääratud kohus) või mõnda teise kohtusse?

- Lepingud: hagejad võivad esitada hagi kas kostja elukoha järgsele kohtule või sõltuvalt lepingu laadist kohtule, mille tööpiirkonnas asub koht, kuhu kaup tuleb tarnida või kus tuleb teenuseid osutada.
- Kahjustava sündmusega (kahju õigusvastase tekitamisega) seotud vastutuse asjades ja kriminaalvastutusele võtmisega liidetud tsiviilkohtumenetluse korral võib nõude esitada selle piirkonna kohtule, kus kostja elab või kus kahju tekkis või kahju tekitanud tegu toime pandi.
- Kinnisasjaga seotud vaidlused: hageja võib pöörduda vara asukoha järgsesse kohtusse.
- Ülalpidamise või abielu kuludes osalemise asjad: hagejal on õigus valida kas kostja elukoha järgne kohus või võlausaldaja elukoha järgne kohus, st hageja elukoha järgne kohus.
- Tarbijatega seotud vaidlused: tarbijad võivad esitada hagiavalduse selle piirkonna kohtule, kus nad elasid lepingu sõlmimise või kahju tekitanud teo toimepanemise ajal.

2.2.2.2 Millal peab valida teise kohtu, mitte kostja elukohajärgse kohtu (üldise kohtualluvuse järgi kindlaksmääratud kohus)?

- Elatise või hüvitisega seotud vaidlused: pädevus kuulub võlausaldaja abikaasa või selle lapsevanema elukoha järgsele kohtule, kes on laste peamine hooldaja, isegi kui lapsed on juba täisealised.
- Lahutus: pädev on perekonna elukoha järgne kohus. Kui abikaasad elavad eraldi, on pädev nende ühiste laste elukoha järgne kohus. Kui abikaasadel ei ole ühiseid lapsi, on pädev kostja elukoha järgne kohus.
- Pärimine: pädev on surnud isiku viimase elukoha järgne kohus.
- Kinnisasjaga seotud vaidlused: pädevus kuulub kinnisasja asukoha järgsele kohtule.
- Kinnisasja üürimine: pädevus kuulub kinnisasja asukoha järgsele kohtule.

2.2.2.3 Kas pooled võivad valida kohtu, mille pädevusse asi tavaliselt ei kuulu?

Kõigil erikohtutel on ainupädevus ja pädevuse puudumise peab omal algatusel tõstatama kohus. Ainus võimalus pöörduda sellisesse kohtusse, mis ei ole tavaliselt pädev, on valiku tegemisel kõrgema astme kohtu ja alama astme kohtu vahel asjades, milles neil puudub ainupädevus.

Üldjuhul on igasugune lepingu klausel, mis on vastuolus territoriaalset kohtualluvust ja kohtualluvuse jaotumist käsitlevate eeskirjadega, tühine, välja arvatud kahe ettevõtja vahel sõlmitud lepingute puhul, tingimusel et see klausel on väga täpselt sõnastatud.

3 Kuidas saada teada, millisesse kohtusse tuleks pöörduda, kui asi on erikohtu pädevuses?

- Kaubanduskohtud: üldjuhul kuulub pädevus kostja elukoha järgsele kohtule. Kahju tekitanud teo toimepanemisega seotud vastutuse korral on pädev kas kahju tekitanud teo toimepaneku koha või kahju kandmise koha järgne kohus.
- Põllumajandusmaale spetsialiseerunud kohtud: pädev on kinnisasja asukoha järgne kohus.
- Töökohtud: töötajad võivad pöörduda selle töökohtu poole, mille tööpiirkonnas asub nende töökoht, sõlmiti tööleping või asub selle ettevõtja registrijärgne asukoht, kelle heaks nad töötavad. Kui töötaja tegi tööd väljaspool tegevuskohta, tuleb pöörduda töötaja elukoha järgse töökohtu poole.
- Sotsiaalasju lahendavad kohtud (dekreediga kehtestatud kuupäevani ja hiljemalt kuni 1. jaanuarini 2019): üldjuhul kuulub pädevus asjaomase hüvitisesaaja elukoha või tööandja asukoha järgsele kohtule või kostja organisatsiooni registreeritud asukoha järgsele kohtule, juhul kui vaidlus toimub organisatsioonide vahel, mille registrijärgsed asukohad asuvad eri kohtupiirkondades.

Lingid

[Justiitsministeeriumi veebisait](#)

[Legifrance'i veebisait](#)

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.